Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2025)0156

Εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Ιουλίου 2025 σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (2025/2018(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη Γενική Συμφωνία-Πλαίσιο για ειρήνη στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη που μονογραφήθηκε στο Ντέιτον στις 21 Νοεμβρίου 1995 και υπογράφηκε στο Παρίσι στις 14 Δεκεμβρίου 1995 (ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον),

– έχοντας υπόψη τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, αφετέρου[1], που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουνίου 2015,

– έχοντας υπόψη την αίτηση προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ, που υποβλήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 2016,

– έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής, της 29ης Μαΐου 2019, σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (COM(2019)0261),

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με τη χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας προς ένταξη στην ΕΕ χώρας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 2024, σχετικά με την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,

---

1 ΕΕ L 164 της 30.6.2015, σ. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)[1],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1449 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια[2],

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας της συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Θεσσαλονίκη (19 και 20 Ιουνίου 2003),

– έχοντας υπόψη τις δηλώσεις των συνόδων κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων της 6ης Μαΐου 2020, της 13ης Δεκεμβρίου 2023 και της 18ης Δεκεμβρίου 2024, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες,

– έχοντας υπόψη τη Διαδικασία του Βερολίνου που δρομολογήθηκε στις 28 Αυγούστου 2014,

– έχοντας υπόψη την απόφαση (ΕΕ) 2021/1923 του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με μέτρο συνδρομής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη για τη στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων για τις ένοπλες δυνάμεις της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης[3],

– έχοντας υπόψη την απόφαση (ΕΕ) 2022/2353 του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρο συνδρομής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη με σκοπό την ενίσχυση των ικανοτήτων των ένοπλων δυνάμεων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης[4],

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης – Μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0057),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0641),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2023 σχετικά με την πολιτική

---

1 ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
2 ΕΕ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.
3 ΕΕ L 391 της 5.11.2021, σ. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1923/oj.
4 ΕΕ L 311 της 2.12.2022, σ. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2353/oj.

διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2023)0690), η οποία συνοδευόταν από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2023 για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη» (SWD(2023)0691),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2023)0691),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 12ης Μαρτίου 2024, με τίτλο «Έκθεση για την πρόοδο της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης – Μάρτιος 2024» (COM(2024)0129),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2024, σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και τις επανεξετάσεις των πολιτικών πριν από τη διεύρυνση (COM(2024)0146),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ής Οκτωβρίου 2024, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2024 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2024)0690), η οποία συνοδευόταν από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2024 για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη» (SWD(2024)0691),

– έχοντας υπόψη την επισκόπηση της Επιτροπής και τις αξιολογήσεις της ανά χώρα, της 31ης Μαΐου 2023 και της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με το πρόγραμμα οικονομικής μεταρρύθμισης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης,

– έχοντας υπόψη την πέμπτη σύνοδο του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ- Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, της 19ης Ιουλίου 2023, και την έβδομη συνεδρίαση της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, της 19ης Σεπτεμβρίου 2024,

– έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα της τρίτης, τέταρτης, πέμπτης και της έκτης συνεδρίασης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, που πραγματοποιήθηκαν στις 30 και 31 Οκτωβρίου 2023, στις 13 και 14 Μαρτίου 2024, στις 30 Οκτωβρίου 2024 και στις 12 και 13 Μαρτίου 2025, αντίστοιχα,

– έχοντας υπόψη την έκθεση εμπειρογνωμόνων, της 5ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με ζητήματα που άπτονται του κράτους δικαίου στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,

– έχοντας υπόψη την πολιτική συμφωνία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 2022 σχετικά με τις αρχές για την εξασφάλιση μιας λειτουργικής Βοσνίας και Ερζεγοβίνης που σημειώνει πρόοδο όσον αφορά την ευρωπαϊκή της πορεία,

– έχοντας υπόψη την 63η, 64η, 65η και 66η έκθεση του Ύπατου Εκπροσώπου για την εφαρμογή της Γενικής Συμφωνίας-Πλαισίου

για την Ειρήνη στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, της 9ης Μαΐου 2023, της 2ας Νοεμβρίου 2023, της 15ης Μαΐου 2024, της 1ης Νοεμβρίου 2024, αντίστοιχα,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμα 2757 (2024), της 1ης Νοεμβρίου 2024, του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών με το οποίο παρατείνεται η εντολή των δυνάμεων της ΕΕ στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (EUFOR) έως τις 2 Νοεμβρίου 2025,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμα 78/282, της 23ης Μαΐου 2024, της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών με το οποίο η 11η Ιουλίου ανακηρύχθηκε διεθνής ημέρα συλλογισμού και μνήμης για τη γενοκτονία της Σρεμπρένιτσα το 1995,

– έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC), που κυρώθηκε από τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη στις 6 Μαρτίου 1992, και τα τρία προαιρετικά πρωτόκολλά της, συγκεκριμένα: το προαιρετικό πρωτόκολλο σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη, που κυρώθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2003· το προαιρετικό πρωτόκολλο σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, που κυρώθηκε στις 4 Σεπτεμβρίου 2001, και το προαιρετικό πρωτόκολλο για τη διαδικασία επικοινωνίας, που κυρώθηκε στις 19 Οκτωβρίου 2018,

– έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα της UNESCO σχετικά με το δικαίωμα εκπαίδευσης στη μητρική γλώσσα, τη Σύμβαση της UNESCO της 17ης Οκτωβρίου 2003 για την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και τη Σύμβαση της UNESCO της 20ής Οκτωβρίου 2005 για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων,

– έχοντας υπόψη το Σύνταγμα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης,

– έχοντας υπόψη τον τροποποιημένο εκλογικό νόμο της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης που επέβαλε ο Ύπατος Εκπρόσωπος για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη στις 26 Μαρτίου 2024,

– έχοντας υπόψη τις επισκέψεις της Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής / Ύπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΑΠ/ΥΕ) Kaja Kallas και του Γενικού Γραμματέα του ΝΑΤΟ Mark Rutte στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2025,

– έχοντας υπόψη τη δήλωση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου António Costa προς τους πολιτικούς ηγέτες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης τον Απρίλιο του 2025,

– έχοντας υπόψη τη σύστασή του, της 23ης Νοεμβρίου 2022, προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Αντιπρόεδρο της

Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας σχετικά με τη νέα στρατηγική της ΕΕ για τη διεύρυνση[1],

– έχοντας υπόψη την έκθεσή του της 17ης Ιανουαρίου 2024 με τίτλο «Ο ρόλος της προληπτικής διπλωματίας στην αντιμετώπιση των συγκρούσεων που υποβόσκουν ανά την υφήλιο – χαμένη ευκαιρία ή αλλαγή για το μέλλον;»[2],

– έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A10-0108/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεύρυνση συνιστά ένα από τα αποτελεσματικότερα μέσα εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ και γεωστρατηγική επένδυση στην ειρήνη, τη δημοκρατία, τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία στην ευρωπαϊκή ήπειρο, και παραμένει καίριας σημασίας, ιδίως στο πλαίσιο των ραγδαίων σημαντικών γεωπολιτικών αλλαγών και του αυξανόμενου ανταγωνισμού με αυταρχικά καθεστώτα·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε χώρα κρίνεται με βάση τις δικές της επιδόσεις όσον αφορά την εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, συμπεριλαμβανομένου του πλήρους σεβασμού της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και των ελευθεριών των μέσων ενημέρωσης·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ παραμένει ο κύριος πολιτικός και οικονομικός εταίρος των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ συνεχίζει να είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός και επενδυτικός εταίρος της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, αντιπροσωπεύοντας το μεγαλύτερο μέρος των εξωτερικών εμπορικών ροών της και διαδραματίζοντας κεντρικό ρόλο στη διαδικασία οικονομικής ολοκλήρωσης της χώρας·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη είναι υποψήφια χώρα και ότι η σαφής πλειοψηφία των πολιτών της επιθυμεί την ένταξη στην ευρωατλαντική κοινότητα με στόχο τη βιώσιμη ειρήνη, τη δημοκρατία και την ευημερία· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2025 σηματοδοτεί την 30ή επέτειο της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί το θεμέλιο της θεσμικής

---

1 ΕΕ C 167 της 11.5.2023, σ. 105.
2 ΕΕ C, C/2024/5744, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5744/oj.

δομής της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και αποσκοπούσε στη διασφάλιση της ισότητας των τριών λαών που την απαρτίζουν·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημόσια στήριξη παραμένει εύθραυστη λόγω αφηγημάτων ενάντια στην ΕΕ που προωθούνται από ανελεύθερους παράγοντες από την περιοχή και πέραν αυτής·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον, παρά τις αδυναμίες της, ενίσχυσε την ειρήνη και την επακόλουθη σταθεροποίηση στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη μέσω της δημιουργίας των βασικών θεσμικών οργάνων που επέτρεψαν στη χώρα να σημειώσει πρόοδο στην πορεία ένταξής της στην ΕΕ και στο ΝΑΤΟ·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι 30 χρόνια μετά το τέλος του πολέμου, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη παραμένει δυσλειτουργική και βρίσκεται εκ νέου σε βαθιά πολιτική κρίση και κρίση ασφάλειας, με απόπειρες απόσχισης και με υψηλό βαθμό διαφθοράς·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ υποστηρίζει σθεναρά την εδαφική ακεραιότητα και την κυριαρχία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και δεν θα αποδεχθεί καμία απόπειρα υπονόμευσής της· λαμβάνοντας υπόψη ότι όπως αναφέρεται στη στρατηγική πυξίδα, για λόγους ασφάλειας και σταθερότητας, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να στηριχθεί η κυριαρχία, η ενότητα και η εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πρόεδρος της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας, Milorad Dodik, και πολιτικοί της Συμμαχίας των Ανεξάρτητων Σοσιαλδημοκρατών (SNSD) έχουν κινήσει αντισυνταγματικές ενέργειες για την ακύρωση των κρατικών νόμων εντός της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας και έχουν επιτεθεί στους βασικούς κρατικούς θεσμούς, και συγκεκριμένα στο Γραφείο του Ύπατου Εκπροσώπου, στο Συνταγματικό Δικαστήριο της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και στο δικαστικό σώμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρχές της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας συμμετείχαν στην «Πανσερβική συνέλευση» που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιουνίου 2024 στο Βελιγράδι με σύνθημα «Ένας λαός, μία συνέλευση»· λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει ξεκινήσει μια διαδικασία σχηματισμού μιας νέας πλειοψηφίας υπέρ της ΕΕ·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η EUFOR Althea είναι αποστολή ΚΠΑΑ της ΕΕ που βοηθά τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να διατηρήσει ένα σταθερό και ασφαλές περιβάλλον στη χώρα και στηρίζει τις προσπάθειες των ενόπλων δυνάμεων να ευθυγραμμιστούν με τα πρότυπα του ΝΑΤΟ, λειτουργώντας παράλληλα αποτρεπτικά έναντι τυχόν ξένων απειλών·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πορεία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης προς την ΕΕ στοχοποιείται όλο και περισσότερο από κακόβουλους ξένους παράγοντες, ιδίως τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, οι οποίες εκμεταλλεύονται τις εθνοτικές διαιρέσεις και

τη θεσμική αστάθεια για να εμποδίσουν τις μεταρρυθμίσεις, να υπονομεύσουν τη συνταγματική τάξη και να διαβρώσουν την εμπιστοσύνη του κοινού στην ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέσα ενημέρωσης που ελέγχονται από το ρωσικό κράτος, συμπεριλαμβανομένων των Sputnik Serbia και RT Balkan, εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, ιδίως στην οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας, διαδίδοντας παραπληροφόρηση και αφηγήματα υπέρ του Κρεμλίνου κατά παράβαση των κυρώσεων της ΕΕ κατά των ρωσικών μέσων προπαγάνδας·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη είναι ένα πολυεθνοτικό κράτος στο έδαφος του οποίου ζουν επί αιώνες διαφορετικές θρησκευτικές και εθνοτικές ομάδες, γεγονός που αποδεικνύει ότι λαοί με διαφορετικές απόψεις μπορούν να συνυπάρχουν σε ένα περιβάλλον ανοχής και αμοιβαίου σεβασμού· λαμβάνοντας υπόψη ότι η γλωσσική και πολιτιστική πολυμορφία συνιστά μία από τις θεμελιώδεις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία κατοχυρώνεται στα άρθρα 21 και 22 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τις γενικές εκλογές του 2022, η αποστολή παρακολούθησης εκλογών του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ODIHR) του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εκλογική διαδικασία παρέμεινε ευάλωτη σε εξωτερικές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένης της κατάχρησης διοικητικών πόρων και της μεροληπτικής κάλυψης από τα μέσα ενημέρωσης που επηρεάζονται από πλατφόρμες που υποστηρίζονται από το εξωτερικό, και ζήτησε ενισχυμένη προστασία κατά της παραπληροφόρησης, διαφάνεια στη χρηματοδότηση των προεκλογικών εκστρατειών και διασφαλίσεις για τους δημοσιογράφους και την κοινωνία των πολιτών·

Δέσμευση για προσχώρηση στην ΕΕ

1. επαναβεβαιώνει τη σαφή υποστήριξή του στην ενταξιακή διαδικασία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ μέσω μιας αξιοκρατικής διαδικασίας βάσει των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, που εδράζεται στην ενότητα, στην κυριαρχία, στην εδαφική ακεραιότητα και στην ισότητα μεταξύ των πολιτών της·

2. χαιρετίζει την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, στο πλαίσιο της νέας γεωπολιτικής πραγματικότητας μετά τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας· εκφράζει την ικανοποίησή του για την έγκριση αρκετών βασικών νόμων κατά την περίοδο πριν από την απόφαση αυτή, αλλά εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η θετική μεταρρυθμιστική δυναμική έχει παραμείνει στάσιμη, και επισημαίνει την ανεπαρκή εφαρμογή και επιβολή των

εγκριθέντων νόμων· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η νομοθετική διαδικασία έχει αμαυρωθεί από την έλλειψη διαφάνειας και την περιορισμένη πρόσβαση για τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη· σημειώνει την πρόσφατη έγκριση των νόμων για τον έλεγχο στα σύνορα και την προστασία των προσωπικών δεδομένων και ζητεί την ενδελεχή εφαρμογή τους· ζητεί να διεξαχθούν προετοιμασίες για τη δημιουργία της θεσμικής και οικονομικής βάσης για την εν λόγω διεύρυνση, ώστε να διασφαλιστεί η βιώσιμη ολοκλήρωση της ΕΕ·

3. παροτρύνει τους νομιμοποιημένους πολιτικούς ηγέτες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης σε όλα τα επίπεδα να λάβουν όλα τα σχετικά μέτρα που ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής της 12ης Οκτωβρίου 2022, με πλήρη σεβασμό για τις κατάλληλες δημοκρατικές, διαφανείς και συμπεριληπτικές διαδικασίες εντός των αρμόδιων θεσμικών οργάνων, με σκοπό την έγκριση του διαπραγματευτικού πλαισίου από το Συμβούλιο μόλις εκπληρωθούν οι εν λόγω προϋποθέσεις, καθώς και να εντείνουν τις προσπάθειες για την υλοποίηση των 14 βασικών προτεραιοτήτων που έθεσε η Επιτροπή το 2019· καλεί όλους τους πολιτικούς παράγοντες να διατηρήσουν την ενότητα, την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και να απόσχουν από κάθε διχαστική ρητορική και πράξη, συμπεριλαμβανομένων των αποσχιστικών ενεργειών και της αποσχιστικής ρητορικής, της υποκίνησης σε εθνοτική, θρησκευτική και φυλετική μισαλλοδοξία, της άρνησης της γενοκτονίας και άλλων εγκλημάτων πολέμου, και της εξύμνησης εγκλημάτων πολέμου και των δραστών τους·

4. επαναλαμβάνει ότι η διαδικασία προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ πρέπει να εδράζεται σε λειτουργούντες δημοκρατικούς θεσμούς, στο κράτος δικαίου, στην καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και στην απαγόρευση των διακρίσεων για όλους τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των λαών που απαρτίζουν τη χώρα, ανεξάρτητα από εθνοτικά, θρησκευτικά ή άλλα κριτήρια·

5. καταγγέλλει απερίφραστα την επανειλημμένη χρήση εμπρηστικής ρητορικής και την έγκριση αποσχιστικών νόμων και πολιτικών από τον Milorad Dodik, πρόεδρο της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας, το κόμμα SNSD, και τη Συνέλευση της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένου του εορτασμού της αποκαλούμενης «Ημέρας της Σερβικής Δημοκρατίας», καθώς και της Ημέρας του κράτους της Δημοκρατίας της Σερβίας· τονίζει ότι τέτοιες ενέργειες υπονομεύουν τη συνταγματική τάξη, την εδαφική ακεραιότητα και την κυριαρχία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, είναι ασυμβίβαστες με τη διαδικασία προσχώρησής της στην ΕΕ και υπονομεύουν την ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον·

6. παροτρύνει όλα τα κράτη μέλη — και ζητεί την ενότητά τους — καθώς και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) και

την Επιτροπή, να ενεργήσουν πιο αποφασιστικά για την αντιμετώπιση αυτών των άμεσων απειλών κατά της ευρωπαϊκής ασφάλειας και επαναλαμβάνει την έκκλησή του για στοχευμένες κυρώσεις κατά όλων των αποσταθεροποιητικών παραγόντων, ιδίως του Milorad Dodik, καθώς και άλλων υψηλόβαθμων αξιωματούχων της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας και της Σερβίας που παρέχουν πολιτική και υλική στήριξη σε αποσχιστικές πολιτικές· καλεί όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ να διασφαλίσουν ότι το Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει παρόμοιες κυρώσεις και να τις επιβάλλει διμερώς ή σε συνεννόηση με άλλα κράτη μέλη, εάν δεν είναι δυνατή η έγκρισή τους στο Συμβούλιο· καταδικάζει τον ρόλο της ουγγρικής κυβέρνησης στην παρεμπόδιση των κυρώσεων· προσυπογράφει τις δηλώσεις του Γενικού Γραμματέα του NATO Mark Rutte, της 10ης Μαρτίου 2025, και της ΑΠ/ΥΕ Kaja Kallas, της 8ης Απριλίου, που έγιναν στο Σεράγεβο, και ζητεί να διασφαλιστεί η σταθερότητα στη χώρα· πιστεύει ότι υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι της ΕΕ δεν θα πρέπει να συνεργάζονται με παράγοντες που υπονομεύουν τη συνταγματική τάξη της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, προκειμένου να μην υπονομεύεται η αξιοπιστία της ΕΕ όσον αφορά τη στήριξη των κρατικών θεσμών της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, και εκφράζει την ικανοποίησή του για τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς που επιβλήθηκαν σε υψηλόβαθμα άτομα της Σερβικής Δημοκρατίας από κάποια κράτη μέλη·

7. λαμβάνει υπόψη την απόφαση, της 26ης Φεβρουαρίου 2025, του Δικαστηρίου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην υπόθεση του Milorad Dodik και εκφράζει την έντονη ανησυχία του για τις κλιμακούμενες εντάσεις και ενέργειες τις οποίες διεξάγει έκτοτε, συμπεριλαμβανομένων των άνευ προηγουμένου επιθέσεων κατά θεσμικών οργάνων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και τον εκφοβισμό της αντιπολίτευσης στη Σερβική Δημοκρατία· εκφράζει τη λύπη του για τη στήριξη που παρέχεται σε τέτοιες πολιτικές από τις ρωσικές και σερβικές αρχές και καλεί όλους τους εσωτερικούς, περιφερειακούς και διεθνείς παράγοντες να σεβαστούν την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· ζητεί τη διεθνή απομόνωση του Milorad Dodik· καταδικάζει την πρόσφατη απόφαση της κυβέρνησης της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας να ανακηρύξει ανώτερο υπάλληλο του γερμανικού Υπουργείου Εξωτερικών ως *persona non grata*· σημειώνει με ανησυχία ότι η Interpol αρνήθηκε να εκδώσει ερυθρά αγγελία για διεθνές ένταλμα σύλληψης και καλεί την EUFOR να παράσχει συγκεκριμένη στήριξη στις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης προκειμένου να τερματιστούν οι συνεχιζόμενες προσπάθειες για υπονόμευση της νομικής και πολιτικής σταθερότητας της χώρας, και να καταδείξει τη δέσμευση και την ικανότητα της ΕΕ και της EUFOR να διαφυλάξουν την ειρήνη, να επιβάλουν το κράτος δικαίου και να διατηρήσουν την ακεραιότητα των νομικών θεσμών·

8. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι πολιτικές και οι ενέργειες του Milorad Dodik, συμπεριλαμβανομένων των συχνών αποκλεισμών φορέων σε κρατικό επίπεδο και της λήψης αποφάσεων, καθώς και της υπονόμευσης των θεσμικών οργάνων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, τα οποία είναι αναγκαία για τις τεχνικές εργασίες για την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας με το κεκτημένο της ΕΕ, αποτελούν σημαντικό παράγοντα στην προβληματική πορεία προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ και ξεκάθαρη παραβίαση της πολιτικής συμφωνίας της 12ης Ιουνίου 2022· εκφράζει την ικανοποίησή του για το έργο των αρμόδιων θεσμικών οργάνων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και τα καλεί να ακολουθήσουν τις δέουσες διαδικασίες και να εκτελέσουν και να εφαρμόσουν όλες τις αποφάσεις με πλήρη σεβασμό του κράτους δικαίου· παροτρύνει όλους τους πολιτικούς παράγοντες, ιδίως στην οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας, να απορρίψουν όλες τις αποσχιστικές ενέργειες που υπονομεύουν την ενότητα, την κυριαρχία, την εδαφική ακεραιότητα και την ασφάλεια της χώρας· παροτρύνει την Εθνοσυνέλευση της Σερβικής Δημοκρατίας να διασφαλίσει ότι η Επίσημη Εφημερίδα αντικατοπτρίζει τις αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης σχετικά με τη νομοθεσία της Σερβικής Δημοκρατίας, η οποία έχει κριθεί ότι υπονομεύει τη συνταγματική τάξη και έχει τεθεί εκτός ισχύος·

9. παροτρύνει την Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους διεθνείς εταίρους, συμπεριλαμβανομένων του Γραφείου του Ύπατου Εκπροσώπου, του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) και του Συμβουλίου της Ευρώπης, να προβεί σε απολογισμό των διδαγμάτων που αντλήθηκαν κατά τα τελευταία 15 έτη της ευρωπαϊκής ανάμειξης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και να αναπροσαρμόσει αναλόγως τη στρατηγική της, εστιάζοντας εκ νέου στην επίτευξη απτής προόδου και μεταρρυθμίσεων που επιταχύνουν την πορεία της χώρας προς την προσχώρηση στην ΕΕ, επιβεβαιώνοντας έτσι την αταλάντευτη δέσμευση της ΕΕ στην πλήρη ένταξη της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην Ένωση·

10. χαιρετίζει την επίσημη πλήρη ευθυγράμμιση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων ως απάντηση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, και ζητεί επιτακτικά την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων αυτών· χαιρετίζει τη συνεχή συμμετοχή της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης σε αποστολές και επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων της ΕΕ· καταδικάζει τη φιλορωσική στάση της ηγεσίας της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας και τις συχνές συναντήσεις της με τον Vladimir Putin και άλλους Ρώσους αξιωματούχους· εκφράζει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με τους κινδύνους για την ασφάλεια που ενέχουν οι δεσμοί αυτοί· παροτρύνει την ΕΕ να διερευνήσει τη χρήση της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας ως πύλης εισόδου για

ρωσικές επιχειρήσεις συλλογής πληροφοριών και υβριδικές επιθέσεις κατά κρατών μελών της ΕΕ· ζητεί στήριξη προς τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη για την αντιμετώπιση των εκστρατειών παραπληροφόρησης που προέρχονται από τη Ρωσία στο πλαίσιο μιας κοινής προσπάθειας κατά των υβριδικών απειλών· υποστηρίζει σθεναρά τις διαρκείς προσδοκίες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης όσον αφορά την ευρωατλαντική ολοκλήρωση και την ένταξη στο ΝΑΤΟ και καλεί όλους τους πολιτικούς παράγοντες να αναλάβουν συγκεκριμένη πολιτική δράση για την επίτευξή τους·

11. επαναλαμβάνει τη στήριξή του προς το Γραφείο του Ύπατου Εκπροσώπου και την επιχείρηση Althea της EUFOR όσον αφορά την εποπτεία της εφαρμογής της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον σύμφωνα με τις εντολές τους που βασίζονται στην πολιτική ουδετερότητα και στον πλήρη σεβασμό του Συντάγματος της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης έως ότου η χώρα υλοποιήσει το θεματολόγιο 5 + 2 και λάβει τέλος η διεθνής εποπτεία της· εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανανέωση της εντολής της επιχείρησης Althea της EUFOR· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εντολή του Γραφείου του Ύπατου Εκπροσώπου και την παρουσία της EUFOR Althea, αλλά αναγνωρίζει και θεωρεί ότι αποτελεί θεσμικό όργανο ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση όχι μόνο της ειρήνης, αλλά και της απλής λειτουργίας της χώρας·

12. υπενθυμίζει ότι η επιχείρηση Althea της EUFOR διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διατήρηση της ασφάλειας, της εδαφικής ακεραιότητας, της σταθερότητας, της κυριαρχίας και της πολιτικής ανεξαρτησίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι τα τοπικά ενδιαφερόμενα μέρη ενεργούν σύμφωνα με αυτές τις θεμελιώδεις αρχές, όπως περιγράφονται στην ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον και στις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών· παροτρύνει την EUFOR να επικοινωνήσει την εντολή αυτή με αδιαμφισβήτητο τρόπο στους πολίτες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης ως μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης·

13. χαιρετίζει, περαιτέρω, την απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με μέτρο στήριξης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη, ύψους 10 εκατομμυρίων EUR, προς όφελος των ενόπλων δυνάμεων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης (AFBiH) και τη σύμβαση συνεργασίας και κατάρτισης για το 2023 μεταξύ AFBiH και EUFOR· καλεί το Συμβούλιο και την ΑΠ/ΥΕ να επιτρέψουν σε όλα τα επιλέξιμα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στις ειρηνευτικές αποστολές της ΕΕ, όπως η επιχείρηση Althea της EUFOR στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· καλεί τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, το ΝΑΤΟ και την EUFOR Althea να δρομολογήσουν διαδικασία μεταρρύθμισης των ενόπλων δυνάμεων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης·

14. εξακολουθεί να ανησυχεί για τις κακόβουλες εξωτερικές παρεμβάσεις και εκστρατείες παραπληροφόρησης από ξένους παράγοντες στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, ιδίως από τη Ρωσία και την Κίνα, καθώς και για τη μετάδοση τους μέσω τοπικών μέσων ενημέρωσης και πολιτικών δομών, ιδίως από την οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας· εκφράζει σοβαρή ανησυχία για τη στήριξη του Κρεμλίνου στην αποσχιστική ρητορική, τις απόπειρες απονομιμοποίησης των κρατικών θεσμών και τις παρεμβάσεις σε δικαστικά και εκλογικά ζητήματα· επισημαίνει τις πρόσφατες ρωσικές προσπάθειες στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για την υπεράσπιση αντισυνταγματικών ενεργειών των αρχών της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας·

15. ζητεί να ληφθούν περαιτέρω μέτρα, μεταξύ άλλων για την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης με το κεκτημένο της ΕΕ, και τη στήριξη της ΕΕ για την αποτελεσματική αντιμετώπιση κακόβουλων ξένων παρεμβάσεων και εκστρατειών παραπληροφόρησης· ζητεί από την ΕΥΕΔ και την αντιπροσωπεία της ΕΕ στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εντείνουν τις προσπάθειες για την προώθηση των οφελών της στενότερης ολοκλήρωσης και να επενδύσουν σε εκστρατείες επικοινωνίας για την καταπολέμηση αντιδημοκρατικών αφηγημάτων και άλλων τύπων εξωτερικής επιρροής·

16. εκφράζει τη λύπη του για τη συμμετοχή των αρχών της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας στην «Πανσερβική συνέλευση» που πραγματοποιήθηκε στις 8 Ιουνίου 2024 στο Βελιγράδι με σύνθημα «Ένας λαός, μία συνέλευση» και απορρίπτει τη διακήρυξή της, η οποία υπονομεύει την κυριαρχία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και άλλων χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και αδυνατεί να προωθήσει σχέσεις καλής γειτονίας· καταδικάζει τις παρεμβάσεις του Σέρβου προέδρου Aleksandar Vucic στις υποθέσεις της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, μεταξύ άλλων με την εκδήλωση της υποστήριξής του για τις παράνομες ενέργειες του Milorad Dodik και τη διοργάνωση της υποστηριζόμενης από τη Ρωσία «Πανσερβικής συνέλευσης», η οποία υπονομεύει την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης·

17. καταδικάζει την αύξηση της κακόβουλης επιρροής του Ιράν στη χώρα και στα Δυτικά Βαλκάνια, η οποία συνιστά απειλή για την ασφάλεια της ΕΕ και των κρατών μελών της·

18. χαιρετίζει την ανανεωμένη και διαρκή συμμετοχή της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, προς εκπλήρωση μιας εκ των 14 βασικών προτεραιοτήτων που έθεσε η Επιτροπή·

19. παροτρύνει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να μεταρρυθμίσουν τον μηχανισμό συντονισμού για θέματα της ΕΕ, ο οποίος αποδείχθηκε αναποτελεσματικός και μη αποδοτικός όσον

αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που σχετίζονται με την προσχώρηση στην ΕΕ· καλεί τις αρχές να υποβάλουν εθνικό πρόγραμμα για την υιοθέτηση του κεκτημένου της ΕΕ (ΕΠΥΚ) σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Επιτροπής και να διασφαλίσουν τη συντονισμένη ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ σε ολόκληρη τη χώρα· τονίζει την ανάγκη δημιουργίας μιας επιχειρησιακής διαπραγματευτικής δομής εν συνεχεία της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, όπως και ορισμού διαπραγματευτικής ομάδας και επικεφαλής διαπραγματευτή, ο οποίος θα είναι πλήρως εξουσιοδοτημένος να παρουσιάζει τη θέση της χώρας·

Δημοκρατία και κράτος δικαίου

20. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι πολιτικοί παράγοντες δεν έχουν ακόμη θεσπίσει τις αναγκαίες αλλαγές στο Σύνταγμα και τον εκλογικό νόμο ώστε να τα ευθυγραμμίσουν με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και να εφαρμόσουν τις σχετικές αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για να εξαλειφθούν όλες οι μορφές ανισότητας και διακρίσεων στην εκλογική διαδικασία και να διασφαλιστεί η απαγόρευση των διακρίσεων, η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και η ισότητα για όλους τους πολίτες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης ώστε να γίνει η «μετάβαση από το Ντέιτον στις Βρυξέλλες»· επαναλαμβάνει ότι η μη εφαρμογή αυτών των αποφάσεων είναι αντίθετη με τις αξίες της ΕΕ και την προσχώρηση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ· τονίζει ότι είναι αναγκαίο όλες οι διαδικασίες συνταγματικής και εκλογικής μεταρρύθμισης να είναι συμπεριληπτικές, βασισμένες σε ολοκληρωμένες διαβουλεύσεις με τους πολίτες, την κοινωνία των πολιτών, ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη στη χώρα, και σύμφωνες με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις ευρωπαϊκές αρχές· επαναλαμβάνει ότι κάθε εκλογική μεταρρύθμιση δεν θα πρέπει να βαθαίνει ή να ενισχύει τις εθνοτικές διαιρέσεις·

21. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης δεν κατάφεραν να ενώσουν την κοινωνία ή να δημιουργήσουν ένα δίκαιο και λειτουργικό σύστημα στη χώρα, αλλά αντ’ αυτού συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στην εμβάθυνση των διαιρέσεων· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να δρομολογήσουν μια διαφανή και συμπεριληπτική μεταρρυθμιστική διαδικασία η οποία θα καταστήσει δυνατό τον βιώσιμο μετασχηματισμό της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον σε σύνταγμα, σε πλήρη συμμόρφωση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και αρχές, με σκοπό τη διασφάλιση ενός λειτουργικού, υπεύθυνου και αντιπροσωπευτικού συστήματος διακυβέρνησης με ευρεία νομιμοποίηση, ώστε να ξεπεραστούν οι εθνοτικές/εθνικιστικές διαιρέσεις και να επιτευχθεί βιώσιμη πρόοδος στην πορεία προς την ΕΕ·

22. σημειώνει τις αλλαγές που επέφερε ο Ύπατος Εκπρόσωπος στον εκλογικό νόμο τον Μάρτιο του 2024, οι οποίες εισήγαγαν σημαντικά πρότυπα ακεραιότητας και μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, με σκοπό την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των ψηφοφόρων στη συνολική εκλογική διαδικασία· καλεί την Κοινοβουλευτική Συνέλευση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να εφαρμόσει επειγόντως όλες τις εκκρεμείς συστάσεις του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ, της Επιτροπής της Βενετίας και της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO), ιδίως σχετικά με θέματα που αφορούν την εκλογική αρχή, τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας και την καταμέτρηση των ψήφων, τη διεξαγωγή και τη χρηματοδότηση προεκλογικών εκστρατειών, τη ρητή απαγόρευση της έμμεσης αγοράς ψήφων, την επίλυση εκλογικών διαφορών, την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και των εξωτερικών παρεμβάσεων, την αύξηση της προστασίας των δημοσιογράφων και την επιβολή κυρώσεων για την κατάχρηση διοικητικών πόρων·

23. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι τοπικές εκλογές της 6ης Οκτωβρίου 2024 ήταν ανταγωνιστικές και η διαχείρισή τους ήταν αποτελεσματική· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι πραγματοποιήθηκαν σε ένα περιβάλλον χωρίς κοινωνική και πολιτική συνοχή·

24. καταδικάζει απερίφραστα τις ενέργειες της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας που υπονομεύουν τη συνταγματική τάξη στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και τις αρμοδιότητες των κρατικών φορέων, καθώς και την κωλυσιεργία της έναντι του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· καταδικάζει όλες τις παράνομες ενέργειες που έρχονται σε σύγκρουση με το συνταγματικό πλαίσιο και καλεί όλους τους πολιτικούς παράγοντες στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να ακολουθήσουν μια φιλοευρωπαϊκή προσέγγιση·

25. σημειώνει την περιορισμένη πρόοδο στις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της δικαιοσύνης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, ιδίως όσον αφορά την ανεξαρτησία, τον επαγγελματισμό, την αποδοτικότητα και τη λογοδοσία του δικαστικού συστήματος· ζητεί τη λήψη επειγόντων μέτρων για την επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων σε αυτούς τους τομείς, τα οποία θα διασφαλίσουν την πλήρη ευθυγράμμιση με τα πρότυπα της ΕΕ και θα ενισχύσουν την ικανότητα του δικαστικού σώματος να υπηρετεί αποτελεσματικά τη δικαιοσύνη και να προασπίζεται το κράτος δικαίου·

26. εξακολουθεί να ανησυχεί σοβαρά για τη διαφθορά, ιδίως τη διαφθορά υψηλού επιπέδου, στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η οποία αποτελεί διαρθρωτικό πρόβλημα βαθιά ενσωματωμένο στο εξαιρετικά πολύπλοκο σύστημα διακυβέρνησης της χώρας, και παροτρύνει τις αρμόδιες αρχές να υιοθετήσουν μια πιο αποφασιστική, συντονισμένη, διαφανή και προορατική στάση για την καταπολέμησή της, μεταξύ άλλων μέσω της βελτίωσης της

νομοθεσίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς σε πλήρη ευθυγράμμιση με τα διεθνή πρότυπα και τις διεθνείς συστάσεις καθώς και μέσω της διασφάλισης της αποτελεσματικής εφαρμογής των νόμων, όπως εκείνων που αφορούν την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων και την προστασία των πληροφοριοδοτών δημοσίου συμφέροντος· ενθαρρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να συμμετέχει σε διαρθρωμένη συνεργασία και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με τα κράτη μέλη· χαιρετίζει τη στρατηγική για την καταπολέμηση της διαφθοράς 2024-2028 και την έγκριση του σχεδίου δράσης για την εφαρμογή της, καθώς και τις συνεχιζόμενες προσπάθειες διεθνούς συνεργασίας·

27. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις, τη σύγκρουση συμφερόντων και το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο εξακολουθούν να μη συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και ζητεί την έγκριση νέου νόμου για το Ανώτατο Δικαστικό και Εισαγγελικό Συμβούλιο (HJPC) σύμφωνα με τις συστάσεις της Επιτροπής της Βενετίας· ζητεί τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου τμήματος δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του HJPC και τάσσεται υπέρ της αμερόληπτης και αποτελεσματικής δίωξης των υποθέσεων διαφθοράς υψηλού επιπέδου·

28. τονίζει την ανάγκη να ενισχυθεί το σύστημα διαχείρισης των συγκρούσεων συμφερόντων για άτομα που κατέχουν ανώτατα εκτελεστικά αξιώματα, ιδίως μέσω της διασφάλισης ότι οι δηλώσεις συμφερόντων υπόκεινται σε τακτική και ουσιαστική επαλήθευση· υπογραμμίζει ότι όλα τα άτομα που κατέχουν ανώτατα εκτελεστικά αξιώματα, είτε έχουν εκλεγεί είτε έχουν διοριστεί, θα πρέπει να υπόκεινται σε ενιαίες υποχρεώσεις δημοσιοποίησης και ότι όλες αυτές οι δηλώσεις θα πρέπει να καθίστανται συστηματικά διαθέσιμες στο κοινό και να είναι εύκολα προσβάσιμες στο διαδίκτυο, για λόγους διαφάνειας και δημόσιας λογοδοσίας·

29. παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εντείνει τον αγώνα κατά του οργανωμένου εγκλήματος· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τα τρωτά σημεία όσον αφορά τη διείσδυση του εγκλήματος στα πολιτικά, νομικά και οικονομικά συστήματα· συγχαίρει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης για την υπογραφή συμφωνίας συνεργασίας με την Eurojust, στις 24 Οκτωβρίου 2024, με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας των ερευνών και της δίωξης στους τομείς του οργανωμένου εγκλήματος, της τρομοκρατίας, της εμπορίας ανθρώπων, του κυβερνοέγκληματος και άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων·

30. τονίζει ότι πρέπει να βελτιωθεί η συνεργασία με την ΕΕ για την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να ορίσει έναν ανταποκριτή στο πλαίσιο της συνεργασίας της με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Ναρκωτικά (EUDA)·

31. χαιρετίζει τον νέο νόμο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να ενισχύσει τα μέτρα στον τομέα αυτό, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης των αναγκαίων εσωτερικών κανονισμών που απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή του νόμου, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποτελεσματική επιβολή και παρακολούθηση· τονίζει, ειδικότερα, την ανάγκη πλήρους ευθυγράμμισης της αντιτρομοκρατικής νομοθεσίας με το κεκτημένο της ΕΕ και το διεθνές δίκαιο· ζητεί τη θέσπιση αυστηρότερων κυρώσεων για τα τρομοκρατικά εγκλήματα·

32. χαιρετίζει την έγκριση του νόμου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης για τον έλεγχο στα σύνορα, ο οποίος στοχεύει στη βελτίωση της συμμόρφωσης με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, και ζητεί πλήρη ευθυγράμμιση με την πολιτική θεωρήσεων της ΕΕ στο πλαίσιο μιας ελεγχόμενης μεταναστευτικής πολιτικής· τονίζει ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη πρέπει να διαφυλάσσει την ασφάλεια στα σύνορά της και να συνεργάζεται με τον Frontex και τις γειτονικές χώρες για την πρόληψη της αντικανονικής μετανάστευσης, διασφαλίζοντας παράλληλα επαρκή πρόσβαση σε διαδικασίες ασύλου για όσους δικαιούνται διεθνή προστασία·

33. τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι ο διορισμός ανώτερων αξιωματικών της αστυνομίας, ιδίως στην αστυνομία συνόρων και στην Κρατική Υπηρεσία Ερευνών και Προστασίας (SIPA), βασίζεται στα προσόντα και διεξάγεται μέσω ανοικτών, τυποποιημένων και διαφανών διαδικασιών επιλογής·

34. υπενθυμίζει την ανάγκη για μια επαγγελματική και αποπολιτικοποιημένη δημόσια διοίκηση· εκφράζει την ικανοποίησή του για τα μέτρα που ελήφθησαν στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης· ζητεί τη μείωση του διοικητικού φόρτου στη δημόσια διοίκηση· καλεί τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να βελτιώσουν την ανταπόκριση των δημόσιων αρχών στα αιτήματα παροχής πληροφοριών·

Θεμελιώδεις ελευθερίες και ανθρώπινα δικαιώματα

35. καταδικάζει απερίφραστα τις διακρίσεις, τη βία και τη ρητορική μίσους κατά όλων των μειονοτήτων· ζητεί την ουσιαστική δίωξη τέτοιων περιστατικών· παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να προωθήσει και να διαφυλάξει τα ανθρώπινα δικαιώματα, την απαγόρευση των διακρίσεων και την προστασία όλων των μειονοτήτων· ζητεί να ενισχυθεί η εφαρμογή των μηχανισμών κατά των διακρίσεων στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, με ιδιαίτερη έμφαση στην καταπολέμηση της μισαλλοδοξίας, της ρητορικής μίσους και όλων των μορφών ανισότητας· καλεί τις αρχές να βελτιώσουν την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες, καθώς και σε υπηρεσίες στέγασης, εκπαίδευσης και υγειονομικής περίθαλψης για όλες τις

μειονότητες και τις ευάλωτες ομάδες· τονίζει τη σημασία της προστασίας της πολιτιστικής και γλωσσικής έκφρασης όλων των μειονοτήτων στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη·

36. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την απότομη αύξηση της βίας — συμπεριλαμβανομένων των αναδυόμενων μορφών ψηφιακής βίας — κατά των γυναικών, των παιδιών, των ηλικιωμένων και άλλων ευάλωτων ομάδων, συμπεριλαμβανομένης της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ· παροτρύνει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να ευθυγραμμίσουν τις πολιτικές, τη νομοθεσία και τις πρακτικές τους για την καταπολέμηση της σεξουαλικής και της ψηφιακής βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών με τα πρότυπα του Συμβουλίου της Ευρώπης, ιδίως με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, τη σχετική νομολογία του ΕΔΔΑ και το κεκτημένο της ΕΕ· ζητεί στοχευμένη στήριξη σε βασικά θεσμικά όργανα, κατάρτιση επαγγελματιών ώστε να παρέχουν στα θύματα αποτελεσματική στήριξη, καθώς και αυξημένη ευαισθητοποίηση του κοινού και ενισχυμένη θεσμική ικανότητα για την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης βίας· τονίζει τον καίριο ρόλο των ενώσεων γυναικών στην προσέγγιση των πλέον ευάλωτων ατόμων· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να θεσπίσει ένα επίσημο κεντρικό σύστημα συλλογής δεδομένων σχετικά με τις γυναικοκτονίες· χαιρετίζει την απόφαση της κυβέρνησης της Ομοσπονδίας Βοσνίας και Ερζεγοβίνης της 9ης Απριλίου 2025 να συμπεριλάβει τη γυναικοκτονία στον ποινικό κώδικα και καλεί το Κοινοβούλιο να εγκρίνει επειγόντως αυτόν τον νέο νόμο·

37. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων για την περίοδο 2023-2027 δεν διαθέτει μέχρι στιγμής χρηματοδότηση και παρακολούθηση· ζητεί να αυξηθεί η δημόσια και πολιτική συμμετοχή των γυναικών στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· αναγνωρίζει τα πρόσθετα εμπόδια και τις διακρίσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες από εθνοτικές μειονότητες, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση σε υπηρεσίες·

38. καταδικάζει την έγκριση νομοθετικών τροποποιήσεων από την οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας με τις οποίες αφαιρείται η ταυτότητα φύλου ως προστατευόμενο χαρακτηριστικό, καθώς και εκείνων που έχουν ως αποτέλεσμα να μην είναι πλέον εγγυημένη η προστασία των παιδιών με διαφορετικούς σεξουαλικούς προσανατολισμούς και ταυτότητες φύλου·

39. καλεί τις αρμόδιες αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να αναπτύξουν και να εγκρίνουν το εκκρεμές εθνικό σχέδιο δράσης για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού· τονίζει ότι η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός επηρεάζουν υψηλό ποσοστό παιδιών στη χώρα, ιδίως παιδιών από ευάλωτες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά, των παιδιών με αναπηρία, των παιδιών που έρχονται σε σύγκρουση με τον νόμο και των παιδιών που μετακινούνται· υπενθυμίζει ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη πρέπει

να τηρήσει τις διεθνείς δεσμεύσεις της ώστε να μη μείνει κανένα παιδί στο περιθώριο·

40. τονίζει τη σημασία της ποιοτικής εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην εκπαίδευση στη μητρική γλώσσα, και, μεταξύ άλλων, τη σημασία της συστηματικής μεταρρύθμισης των διχαστικών προγραμμάτων σπουδών που παρεμποδίζουν σοβαρά την εσωτερική κινητικότητα και περιορίζουν τις δεξιότητες κριτικής σκέψης· επαναλαμβάνει την έκκλησή του να τεθεί τέρμα στην πρακτική διαχωρισμού του συστήματος «των δύο σχολείων κάτω από μία στέγη» το οποίο παρεμποδίζει την κοινωνική συνοχή και τις ίσες ευκαιρίες, και τονίζει την ανάγκη να ευνοηθούν η συμφιλίωση και η ενσωμάτωση και να προστατευθεί το δικαίωμα κάθε εθνικής κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των μειονοτήτων, στον πολιτισμό, στη γλώσσα και στην ταυτότητά της· ζητεί την έγκριση κοινού προγράμματος σπουδών στα σχολικά βιβλία του μαθήματος της ιστορίας που θα βασίζεται σε γεγονότα σχετικά με τον πόλεμο, τα οποία έχουν οριστεί με δικαστικές αποφάσεις, ως μέσο αποφυγής του ιστορικού αναθεωρητισμού, και ενθαρρύνει την ΕΕ να στηρίξει την πρωτοβουλία αυτή·

41. καλεί τις θεσμικές αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, όπως συνέστησε ο Διαμεσολαβητής της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, να εγκρίνουν νομοθεσία για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και ισότιμης χρήσης και των τριών επίσημων γλωσσών της, δηλαδή της κροατικής, της βοσνιακής και της σερβικής, καθώς και αμφότερων των αλφαβήτων, λατινικού και κυριλλικού, στην εξωτερική επικοινωνία με τους πολίτες· τονίζει ότι η παραβίαση του δικαιώματος στην ισότιμη χρήση γλώσσας και αλφαβήτου παραβιάζει το Σύνταγμα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, το άρθρο 2 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και το άρθρο 14 της Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών·

42. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εγγυηθεί τις ελευθερίες του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι και της έκφρασης, επιτρέποντας τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη χάραξη πολιτικής· καλεί τις αρχές να διασφαλίσουν ουσιαστικές, συστηματικές και συμπεριληπτικές διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης· καταδικάζει την επαναφορά νόμου ρωσικής έμπνευσης περί «ξένων πρακτόρων» από την οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας και καλεί επιτακτικά τις αρχές να τον καταργήσουν· καταδικάζει τη χρήση από τις αρχές της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας νόμων που ποινικοποιούν τη δυσφήμιση ως εργαλείου για τον περιορισμό της ελευθερίας της έκφρασης και ζητεί την αποκατάσταση της ποινικοποίησης της δυσφήμισης αποκλειστικά στον τομέα του αστικού δικαίου, ώστε να αποτραπεί η κατάχρησή της με σκοπό τον περιορισμό της ελευθερίας της έκφρασης· καλεί την Επιτροπή να θέσει αυστηρούς όρους για την ανάκληση αυτών των νόμων·

43. ενθαρρύνει το Υπουργικό Συμβούλιο της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να εγκρίνει τη στρατηγική για την ανάπτυξη ευνοϊκού περιβάλλοντος για την κοινωνία των πολιτών, διασφαλίζοντας ότι επικεντρώνεται αδιαμφισβήτητα στη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου και στην εξασφάλιση πιο ουσιαστικής και διαφανούς χρηματοδότησης για τις ΟΚΠ· ζητεί ισχυρότερη προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, συμπεριλαμβανομένων των ακτιβιστριών, των δημοσιογράφων και των ΜΚΟ·

44. τονίζει την καίρια σημασία των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης και της τήρησης των προτύπων για την ελευθερία της έκφρασης· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να διασφαλίσει την οικονομική βιωσιμότητα, τονίζοντας την επείγουσα χρηματοπιστωτική κρίση του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού φορέα BHRT σε κρατικό επίπεδο, καθώς και την πολιτική ανεξαρτησία των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων και της Ρυθμιστικής Αρχής Επικοινωνιών της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εγκρίνει νομοθεσία για τη διαφάνεια όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης και τη δημόσια χρηματοδότησή τους· παροτρύνει το κράτος να επιταχύνει την έγκριση του νόμου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, σύμφωνα με την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες[1] (DSA) και τον νέο ευρωπαϊκό κανονισμό για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης[2]· ζητεί να εξασφαλιστεί η πολυφωνία στα δημόσια μέσα ενημέρωσης σε ολόκληρη την επικράτεια της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, συμπεριλαμβανομένης της ίσης εκπροσώπησης όλων των μειονοτήτων· σημειώνει τον διορισμό του συμβουλίου του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού φορέα στην Ομοσπονδία Βοσνίας και Ερζεγοβίνης μετά από 12 χρόνια αποκλεισμών και το καλεί να διασφαλίσει αμερόληπτη και αντικειμενική ενημέρωση·

45. εκφράζει την έντονη ανησυχία του για τη ρωσική προπαγάνδα στον δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας και εκφράζει τη λύπη του για τη μετάδοση του

---

1 Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2065 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/ΕΚ (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) (ΕΕ L 277 της 27.10.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

2 Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1083 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση κοινού πλαισίου για τις υπηρεσίες μέσων ενημέρωσης στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ (ευρωπαϊκός κανονισμός για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης) (ΕΕ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

καναλιού RT (πρώην Russia Today), κατά παράβαση των κυρώσεων της ΕΕ·

46. καταδικάζει την πολιτική πίεση, τις επιθέσεις, τον εκφοβισμό, τις απειλές, τις υποτιμητικές παρατηρήσεις και τις στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού (SLAPP) κατά δημοσιογράφων και εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης, ιδίως από υψηλόβαθμους πολιτικούς ή από πληρεξούσιες οργανώσεις τους καθώς και από παράγοντες που επηρεάζονται από το εξωτερικό· εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη προόδου όσον αφορά τη διασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης και την τροποποίηση των ποινικών νόμων για την ενίσχυση της προστασίας των δημοσιογράφων από απειλές και επιθέσεις, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ, και καλεί τις αρχές να εγκρίνουν νόμους που προστατεύουν αποτελεσματικά τους δημοσιογράφους, τις ΜΚΟ, τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τους περιβαλλοντικούς ακτιβιστές και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη από τις στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού· τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η κατάλληλη δικαστική παρακολούθηση σε περιπτώσεις απειλών και βίας κατά δημοσιογράφων·

47. παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να διασφαλίσει και να επιβάλει αποτελεσματικά τους σχετικούς νόμους για τα γενικά ανθρώπινα δικαιώματα· παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να ασκήσει δίωξη για εγκλήματα που εισάγουν διακρίσεις·

48. υπενθυμίζει την ανάγκη για μια δίκαιη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου με γνώμονα την αλληλεγγύη που θα συνδυάζει τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τον αποτελεσματικό έλεγχο των συνόρων· καλεί την ΕΕ να βοηθήσει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη διαχείριση των κέντρων υποδοχής, τα οποία συχνά βρίσκονται στο σύνορο με την ΕΕ, να εξασφαλίσει επαρκείς συνθήκες υποδοχής, και να εγγυηθεί την πρόσβαση σε αποτελεσματικές και εφικτές διαδικασίες ασύλου με πλήρη σεβασμό του διεθνούς δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· εκφράζει ανησυχία για τις αναφορές σχετικά με ανεπαρκείς συνθήκες υποδοχής στο χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ κέντρο στη Lipa· τονίζει την ανάγκη να αυξηθούν η διαφάνεια και ο δημοκρατικός έλεγχος κατά την κατανομή και την εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ στον τομέα της μετανάστευσης· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συμφωνία για αναβαθμισμένο καθεστώς της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης με τον Frontex και ζητεί την άμεση υπογραφή της· υπενθυμίζει ότι οποιαδήποτε ενδεχόμενη συμφωνία με τον εν λόγω οργανισμό θα πρέπει να σέβεται πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα διεθνή πρότυπα· παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εντείνει τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος, ιδίως της εμπορίας ανθρώπων·

Συμφιλίωση, περιφερειακή συνεργασία και σχέσεις καλής γειτονίας

49. υπενθυμίζει ότι οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία αποτελούν ουσιώδη στοιχεία της διαδικασίας διεύρυνσης της ΕΕ·

50. τονίζει τη σημασία της συμφιλίωσης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και παροτρύνει όλες τις αρχές να προωθήσουν ενεργά και να εγγυηθούν την πρόσβαση στην αλήθεια, τη δικαιοσύνη και τη χωρίς αποκλεισμούς έννομη προστασία, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης νόμου σε επίπεδο κράτους που θα καθορίζει τα ελάχιστα δικαιώματα για τα θύματα του πολέμου σε ολόκληρη τη χώρα, και την προώθηση μιας νοοτροπίας μνήμης σε σχέση με τις γυναίκες· αναγνωρίζει ότι η λογοδοσία και ο αμοιβαίος σεβασμός μεταξύ ατόμων και κοινοτήτων, καθώς και η προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης, ιδίως μεταξύ των νέων, μπορούν να έχουν θετικό αντίκτυπο στην πορεία προς τη συμφιλίωση· παροτρύνει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να εγκρίνουν μια εθνική στρατηγική για τη μεταβατική δικαιοσύνη· ζητεί να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την αντιμετώπιση του ζητήματος των αγνοουμένων· παροτρύνει την Επιτροπή να καταβάλει πρόσθετες προσπάθειες για την προώθηση, τη στήριξη και τη διευκόλυνση των διαδικασιών συμφιλίωσης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη·

51. καλεί τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να επιταχύνουν τη δίωξη των εγκλημάτων πολέμου σύμφωνα με την αναθεωρημένη κρατική στρατηγική για τη δίωξη εγκλημάτων πολέμου· τονίζει τη σημασία της ενισχυμένης περιφερειακής συνεργασίας μέσω της έκδοσης υπόπτων, καθώς και της συνεργασίας μεταξύ των δικαστικών αρχών και της ανταλλαγής σε όλες τις σχετικές τυπικές πτυχές που αποσκοπούν στη δίωξη· ενθαρρύνει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να ευθυγραμμίσουν τη νομοθεσία τους ώστε να διασφαλίσουν ότι όλα τα θύματα εγκλημάτων πολέμου έχουν ισότιμη πρόσβαση σε δικαιώματα και προστασία·

52. αναγνωρίζει τον εξαιρετικά σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η Διεθνής Επιτροπή Αγνοουμένων (ICMP), μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση της θεσμικής ικανότητας, τη στήριξη των οικογενειών και την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων στα δικαστήρια· παροτρύνει την ΕΕ να διασφαλίσει ότι η ICMP έχει πρόσβαση σε επαρκή χρηματοδότηση για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων της·

53. επαναλαμβάνει την έκκλησή του για την εφαρμογή πρόσθετων μέτρων και συγκεκριμένων προγραμμάτων όσον αφορά τη βιώσιμη επιστροφή των προσφύγων και των εσωτερικά εκτοπισμένων, την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και την απασχόληση, την κοινωνική προστασία και την εκπαίδευση, καθώς και για πλήρη σεβασμό όλων των δικαιωμάτων τους σε αποζημίωση για μη επιστρεπτέα περιουσία·

54. εκφράζει τη λύπη του για όλες τις μορφές ιστορικού αναθεωρητισμού, άρνησης γενοκτονίας, αλυτρωτισμού, εξύμνησης εγκλημάτων πολέμου και εγκληματιών πολέμου, και αμφισβήτησης γεγονότων ή της ανεξαρτησίας και αμεροληψίας διεθνών και εγχώριων δικαστηρίων, ιδίως από πολιτικούς ηγέτες·

55. εκφράζει την ανησυχία του για την έγκριση της «διακήρυξης για την προστασία των εθνικών και πολιτικών δικαιωμάτων και του κοινού μέλλοντος του σερβικού λαού», η οποία παραβιάζει διάφορες πτυχές της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον και υπονομεύει την κυριαρχία, την εδαφική ακεραιότητα και την ενότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· σημειώνει ότι η ιδεολογία Srpski Svet (Σερβικός Κόσμος) δεν συνάδει με τις προσδοκίες προσχώρησης στην ΕΕ· καλεί τη Σερβία να δεσμευτεί εποικοδομητικά όσον αφορά τη σταθερότητα και την εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και να στηρίξει ενεργά την ενταξιακή πορεία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης·

56. τονίζει τη σημασία της προληπτικής διπλωματίας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· καλεί την ΕΥΕΔ να ενισχύσει την ανάπτυξη δεξιοτήτων του προσωπικού ώστε να βελτιωθεί η κατανόηση από πλευράς ΕΕ του τοπικού ιστορικού, πολιτιστικού και θρησκευτικού πλαισίου, όπως τονίζεται στην έκθεση σχετικά με τον ρόλο της προληπτικής διπλωματίας που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Ιανουάριο του 2024·

57. χαιρετίζει την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών να ανακηρύξει την 11η Ιουλίου ως Διεθνή Ημέρα Συλλογισμού και Μνήμης της Γενοκτονίας της Σρεμπρένιτσα το 1995· καλεί τις αρχές να εγγυηθούν την ασφάλεια του κέντρου μνήμης για τη γενοκτονία της Σρεμπρένιτσα στο Ποτοκάρι· τονίζει ότι χρειάστηκε να κλείσει προσωρινά το κέντρο μνήμης λόγω ανησυχιών για την ασφάλεια·

58. τονίζει ότι η περιφερειακή συνεργασία μέσω της κοινής περιφερειακής αγοράς συμβάλλει σημαντικά στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να επικυρώσει ταχέως όλες τις περιφερειακές συμφωνίες κινητικότητας στο πλαίσιο της διαδικασίας του Βερολίνου και να ενισχύσει περαιτέρω την οικονομική συνεργασία μέσω αυτής της αγοράς, σύμφωνα με τους στόχους της διεύρυνσης της ΕΕ·

Κοινωνικο-οικονομικές μεταρρυθμίσεις

59. χαιρετίζει το σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, το οποίο περιλαμβάνει τη διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, η οποία προβλέπει ενδεικτική κατανομή άνω του 1 δισεκατομμυρίου EUR για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· χαιρετίζει την έγκριση σχεδίου προγράμματος μεταρρυθμίσεων από το Συμβούλιο Υπουργών της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· καλεί τις

αρμόδιες αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να διασφαλίσουν την ταχεία έγκριση του μεταρρυθμιστικού της προγράμματος χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, προκειμένου να αποφευχθεί η κατανομή της χρηματοδότησής της μεταξύ των άλλων χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, και να θεσπίσουν έναν ισχυρό μηχανισμό για διαφανή, συμπεριληπτική και έγκαιρη παρακολούθηση της εφαρμογής του· τονίζει την ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα σε βασικούς τομείς όπως η δημόσια διοίκηση, το κράτος δικαίου, η καταπολέμηση της διαφθοράς, η απανθρακοποίηση, η ψηφιοποίηση, η συνδεσιμότητα και η ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, με παράλληλη αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων· πιστεύει ότι η αξιοποίηση των ευκαιριών του σχεδίου ανάπτυξης θα ενισχύσει την οικονομία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει τρόπους συνεργασίας με πρόθυμες και αφοσιωμένες περιφερειακές αρχές, χρησιμοποιώντας με μεγαλύτερη ευελιξία τη διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης·

60. υπενθυμίζει ότι η χρηματοδότηση της ΕΕ για έργα στην οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας θα πρέπει να παραμείνει δεσμευμένη έως ότου αντιστραφεί η οπισθοδρόμηση της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας όσον αφορά τη δημοκρατία και υπάρξει πλήρης ευθυγράμμιση με την ΚΕΠΠΑ·

61. ενθαρρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλη τη χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να παρέχει οικονομική και τεχνική στήριξη για την ένταξη της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ με βάση σαφώς καθορισμένες προϋποθέσεις και αυστηρή παρακολούθηση των δαπανών και των αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τους στόχους της ΕΕ για αποδοτική και υπεύθυνη διαχείριση του προϋπολογισμού· πιστεύει ότι τα ευρωπαϊκά ταμεία θα πρέπει να στηρίζουν καλύτερα τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις της χώρας· ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, να αναπρογραμματιστεί η σχετική χρηματοδότηση της ΕΕ ώστε να ανακατευθυνθούν περισσότερα κονδύλια προς τη στήριξη της τεχνικής βοήθειας για την απορρόφηση των κονδυλίων, τις δικαστικές μεταρρυθμίσεις και τα μέτρα κατά της διαφθοράς· καλεί, επιπλέον, την ΕΕ και τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο γόνιμης συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να ασκήσει αποτελεσματικά τις αρμοδιότητές της στις υπό ένταξη χώρες· ενθαρρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να συνάψει ταχέως διμερείς συμφωνίες συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία·

62. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η βιώσιμη βελτίωση και πρόοδος στον τομέα αυτόν παρεμποδίζεται επίσης από τη δομή διακυβέρνησης και την έλλειψη στρατηγικών για ολόκληρη τη χώρα σε όλους τους τομείς και σε όλα τα επίπεδα· ζητεί τον ταχύ διορισμό συντονιστή του ΜΠΒ ΙΙΙ καθώς και καλύτερη απορρόφηση των κονδυλίων του ΜΠΒ ΙΙΙ στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, μεταξύ άλλων

σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο· ζητεί να ενισχυθεί η ικανότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών να εφαρμόζουν κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις και να διαχειρίζονται έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα ταμεία της ΕΕ, προκειμένου να αυξηθεί η απορρόφηση και να μειωθούν οι περιφερειακές ανισότητες·

63. παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να δώσει προτεραιότητα σε μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, βελτιώνοντας παράλληλα την οικονομική και κοινωνική συνοχή, συμπεριλαμβανομένης της προόδου προς την κατεύθυνση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, τονώνοντας την οικονομική διαφοροποίηση, προωθώντας την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση, καταπολεμώντας την άτυπη οικονομία και αντιμετωπίζοντας την ανεργία·

64. εκφράζει την ανησυχία του για τις εξαιρετικά αρνητικές δημογραφικές τάσεις στη χώρα, οι οποίες οφείλονται ιδίως στον μεγάλο αριθμό νέων που εγκαταλείπουν τη χώρα, και τονίζει τη σημασία της επείγουσας έγκρισης πρόσθετων μέτρων για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης· ζητεί να δοθεί έμφαση στη νεολαία ως κινητήρια δύναμη στη χώρα όσον αφορά την ένταξη στην ΕΕ· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να οριστικοποιήσει και να εγκρίνει τις εγγυήσεις για τη νεολαία, προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση των νέων στην απασχόληση, την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη μαθητεία, να αντιμετωπιστούν η υψηλή ανεργία των νέων και οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και να προωθηθεί η κοινωνική ένταξη·

65. ενθαρρύνει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να συνεργαστούν με την κοινωνία των πολιτών και τους εμπειρογνώμονες για την ανάπτυξη οδών με στόχο την επίτευξη ευελιξίας και δυνατότητας μεταφοράς όσον αφορά την προστασία της υγείας και την κοινωνική προστασία, ώστε να διασφαλιστούν η ισότητα και η κινητικότητα στο εσωτερικό της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης·

66. επικροτεί τις εκκλήσεις για ταχεία ενσωμάτωση όλων των Δυτικών Βαλκανίων στην ψηφιακή ενιαία αγορά της ΕΕ πριν από την πραγματική προσχώρησή τους στην ΕΕ, το οποίο θα ωφελήσει σημαντικά τη δημιουργία ενός ασφαλούς ψηφιακού περιβάλλοντος·

Ενέργεια, περιβάλλον, βιοποικιλότητα, βιώσιμη ανάπτυξη και συνδεσιμότητα

67. ενθαρρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να επιταχύνει τη διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας, ιδίως όσον αφορά τον τερματισμό της εξάρτησής της για φυσικό αέριο από τη Ρωσία· παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να βελτιώσει την ενεργειακή ασφάλεια και αποδοτικότητα με την ενίσχυση των δικτύων

μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, τη σύζευξη με την ευρωπαϊκή αγορά και τη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ιδίως στην ηλιακή και την αιολική ενέργεια, διασφαλίζοντας παράλληλα ουσιαστικές δημόσιες διαβουλεύσεις και αποτελεσματικές περιβαλλοντικές διασφαλίσεις·

68. παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εγκρίνει το εθνικό της σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, που έχει ήδη παρουσιάσει μεγάλη καθυστέρηση, και να εφαρμόσει εθνικές στρατηγικές για την προστασία του περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων προστατεύοντας νομικά τους υποψήφιους τόπους Emerald, βελτιώνοντας την επάρκεια του δικτύου Emerald και διασφαλίζοντας την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους[1], της οδηγίας για τα πτηνά[2] και της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα[3], και βελτιώνοντας παράλληλα την ποιότητα και τη διαφάνεια των περιβαλλοντικών επενδύσεων· επαναλαμβάνει την ανάγκη για αποτελεσματική προστασία και βελτίωση της ποιότητας του αέρα και των υδάτων, καθώς και για αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για παραβιάσεις του περιβαλλοντικού δικαίου· σημειώνει ότι η πρόοδος στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και του κλίματος, καθώς και της ευθυγράμμισης με τα πρότυπα της ΕΕ, έχει παραμείνει χαμηλή και, ως εκ τούτου, παροτρύνει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να διασφαλίσουν μεγαλύτερη ευθυγράμμιση με τα πρότυπα και τους στόχους πολιτικής της ΕΕ για την προστασία του κλίματος και την ενέργεια σύμφωνα με το πράσινο θεματολόγιο του 2020 και τη συμφωνία του Παρισιού·

69. καλεί τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να μειώσουν τη διασυνοριακή ατμοσφαιρική ρύπανση, ιδίως στην περίπτωση του διυλιστηρίου πετρελαίου του Bosanski Brod· επαναλαμβάνει ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη έχει υπογράψει τη Σύμβαση για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο (Espoo, 1991) και δεσμεύεται από τις σχετικές υποχρεώσεις·

70. υπογραμμίζει την ανάγκη για βελτίωση των εκ των προτέρων στρατηγικών περιβαλλοντικών εκτιμήσεων με την ουσιαστική συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων, των οργανώσεων της

---

1 Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

2 Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

3 Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

κοινωνίας των πολιτών και ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων· τονίζει την ανάγκη αύξησης της διαφάνειας των διαδικασιών για έργα υποδομής σε όλους τους οικολογικά ευαίσθητους τομείς· τονίζει τη σημασία της αύξησης της περιβαλλοντικής ενσωμάτωσης σε όλες τις τομεακές πολιτικές·

71. παροτρύνει τη χώρα να εφαρμόσει μέτρα για την προστασία της βιοποικιλότητας και της οικολογικής ακεραιότητας των ποταμών σύμφωνα με τη Σύμβαση του Έσπο·

72. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τον επιβλαβή αντίκτυπο των εξορυκτικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διεξάγονται από ξένες εταιρείες, στο περιβάλλον της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και στην υγεία των πολιτών της· καλεί όλες τις εξορυκτικές οντότητες που δραστηριοποιούνται στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να συμμορφωθούν πλήρως με την εθνική νομοθεσία και να δώσουν προτεραιότητα στην προστασία του περιβάλλοντος και στη δημόσια υγεία·

73. τονίζει την επείγουσα ανάγκη να εγκρίνει η Ομοσπονδία Βοσνίας και Ερζεγοβίνης έναν δίκαιο, σύγχρονο και βασισμένο σε εμπειρογνωμοσύνη νόμο για τα δάση· ζητεί επίσης ισχυρότερη προστασία των δασών και των ποταμών μέσω της βελτιωμένης εποπτείας των επιθεωρήσεων και της δημιουργίας ενός αυστηρού νομικού πλαισίου σύμφωνα με τα περιβαλλοντικά και συστημικά πρότυπα· ζητεί την κατάργηση της διάταξης του σχετικού κανονισμού στην Ομοσπονδία Βοσνίας και Ερζεγοβίνης που επιτρέπει την έκλυση λυμάτων σε ποταμούς με ελάχιστη εποπτεία, γεγονός που συνιστά σημαντική απειλή για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον·

74. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να οριστικοποιήσει και να εγκρίνει επειγόντως τον νομικό χαρακτηρισμό του Livanjsko Polje ως προστατευόμενου τοπίου κατηγορίας V, διασφαλίζοντας την κατάλληλη παρακολούθηση·

75. εκφράζει την αλληλεγγύη του προς τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και προς όλα τα θύματα των καταστροφικών πλημμυρών και κατολισθήσεων της 3ης και 4ης Οκτωβρίου 2024· καλεί τις αρχές της Ομοσπονδίας Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να αυξήσουν τη στήριξη προς τους πληγέντες και να διασφαλίσουν ότι αντιμετωπίζονται τυχόν ελλείψεις στην επιβολή του νόμου και τη διαχείριση των δασών που ενδέχεται να έχουν επιδεινώσει την καταστροφή·

°

° °

76. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, το

Συμβούλιο, την Επιτροπή, την Προεδρία, το Συμβούλιο Υπουργών και την Κοινοβουλευτική Συνέλευση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια της Ομοσπονδίας Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας και της περιφέρειας Brčko, και το Γραφείο του Ύπατου Εκπροσώπου.